

درس پنجم

پیامبر رحمت

پیامبر رحمت

پیامبران تنها کسانی هستند که با آوردن دین آسمانی، مسیر صحیح زندگی را به ما نشان می‌دهند. همان‌طور که گفتار پیامبران، راه دستیابی به سعادت است، رفتارشان نیز الگوی عملی برای زندگی ماست. پیامبران چون هدایت‌یافته بودند، بهترین سبک زندگی را انتخاب می‌کردند؛ پس زندگی آن‌ها، الگوی کامل زندگی ماست.

هر کدام از پیامبران، ویژگی‌های اخلاقی فراوانی داشتند لذا رسول گرامی اسلام (ص) همه‌ی ویژگی‌های اخلاقی پیامبران گذشته را دارد و تمام رفتارهای او شایسته‌ی پیروی است.

«لقد کان لکم فی رسول اللّٰه قطعاً در فرستاده‌ی خداوند [پیامبر اکرم (ص)] برای شما
 اسوۀ حسنةٌ الگویی نیکوست
 لمن کان یرجو اللّٰه و الیوم الآخر برای هر کس که به خدا و روز آخرت امید دارد
 و ذکر اللّٰه کثیراً» و خداوند را بسیار یاد می‌کند.

بزرگواری و محبت

مردی نادان پیامبر (ص) را می‌رنجاند و به آن افتخار می‌کرد. او هر روز پیامبر (ص) را آزار می‌داد، گاهی با دشنام، گاهی با مسخره‌کردن و گاهی با عده‌ای نادان به ایشان سنگ می‌زد و گاهی از روی بام خانه بر سر مبارک رسول خدا (ص) خاک‌روبه می‌ریخت.

اما مدتی از او خبری نشد. چند روز که گذشت، پیامبر (ص) سراغش را از مردم گرفت. گفتند: «بیمار شده است و حالش هم خوب نیست.» رسول خدا (ص) به عیادت او رفت. مرد نادان وقتی پیامبر (ص) را دید، از خجالت نمی‌دانست چه بگوید. او این همه پیامبر را آزار داده بود اما در بیماری پیامبر (ص) به عیادتش رفته بود.

«لقد جاءکم رسول من انفسکم بی‌شک برای شما پیامبری از خودتان آمده است،
 عزیزٌ علیہ ما عنتم بر او دشوار است شما در سختی بیفتید،
 حریصٌ علیکم [به هدایت] شما اشتیاق فراوان دارد،
 بالمؤمنین رءوفٌ رحیم» نسبت به مؤمنان بسیار دلسوز و مهربان است.

عزت نفس

عزت نفس یعنی احساس بالارزش بودن کردن، یعنی خودمان را بیش دیگران کوچک نکنیم. یکی از چیزهایی که باعث کوچک شدن است، درخواست انجام کارهایی از دیگران است. کسی که ارزش خود را می‌داند، هیچ‌گاه خود را با درخواست از دیگران کوچک نمی‌کند. پیامبر اکرم (ص) هیچ‌گاه حاضر نبود در انجام کارهای شخصی خود از دیگران درخواستی کند، حتی اگر آن‌ها به انجام آن افتخار می‌کردند. روزی در بیابان گرم، پس از ساعت‌ها راه رفتن، قافله‌ی پیامبر (ص) به چشمه‌ی آبی رسید، تصمیم گرفتند همان جا استراحت کنند. رسول خدا (ص) شترش را خواباند و مانند دیگران به سوی آب حرکت کرد اما پس از چند قدم بازگشت. همه با تعجب دیدند پیامبر (ص) خم شد، زانویند شتر را برداشت و زانویش را بست و دوباره به سوی آب بازگشت. به ایشان گفتند: «چرا به ما نفرمودی تا این کار کوچک را به جای شما انجام دهیم؟» پیامبر (ص) فرمود: «هیچ وقت انجام کارهای شخصی خود را از دیگران نخواهید. حتی اگر کوچک‌ترین چیزی مثل درخواست برای چوب خلال دندان»

امانت‌داری

یهودیان مدینه برخلاف هشدارهای پیامبر (ص) بارها پیمان شکنی کردند و به دشمنان اسلام، کمک مالی و نظامی نمودند تا این که پیامبر (ص) دستور حرکت لشکر به سوی قلعه‌های خیبر را صادر کرد. روزهای بسیاری از محاصره‌ی قلعه‌ی خیبر می‌گذشت و آذوقه‌ی مسلمانان تمام شده بود. روزی گله‌ی گوسفندی از دور نمایان شد و همه از دیدن آن خوشحال شدند. چوپان را به همراه گله، پیش پیامبر (ص) آوردند. چوپان گفت: «یهودیان قلعه گوسفندانشان را به من سپرده بودند و چون این اطراف علوفه کم شده بود، به ناچار گوسفندان را به چراگاه دوری بردم.» پیامبر (ص)، اسلام را به او معرفی کرد و جوان اسلام آورد و به پیامبر (ص) گفت: «حالا که مسلمان شدم، گوسفندان را به شما می‌دهم.» همه منتظر بودند تا پیامبر (ص) اجازه‌ی استفاده از گوسفندان را به آن‌ها بدهد اما پیامبر (ص) فرمود: «در دین، خیانت در امانت، از بزرگ‌ترین گناهان است. این گوسفندان نزد تو امانت است پس باید آن‌ها را به صاحبانش برگردانی!»

پیامبر (ص) قبل از مبعوث شدن به دلیل امانت‌داری، به «محمد امین» معروف بودند. از سفارش‌های همیشگی ایشان بازگرداندن امانت حتی به غیر مسلمانان بود. کفار مکه با وجود دشمنی با اسلام، نفیس‌ترین اشیاء خود را نزد ایشان امانت می‌گذاشتند. به همین علت پس از ترک مکه به سوی مدینه، چند روزی حضرت علی (ع) را مأمور کردند تا امانت‌ها را به صاحبانش پس دهد. پیامبر اکرم (ص) همیشه می‌فرمود: «شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد بر دین من نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.»

پیامبر (ص) الگوی عملی

ویژگی‌های اخلاقی پیامبر باعث شد خداوند ایشان را رحمتی برای تمام جهانیان بداند:

«و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین» ما تو را جز به عنوان رحمت برای تمام جهانیان نفرستادیم،

«و انک لعلی خلقٍ عظیم» به راستی که تو دارای اخلاقی بسیار نیکو هستی.

اگر مردم دنیا بخواهند به بهشت زیبای خداوند راه یابند و رحمت بی‌کران الهی آنان را در برگیرند، پیامبر اکرم (ص) را باید الگوی عملی خود بدانند. فرستادن پیامبران، لطف بسیار بزرگ خداوند مهربان به ماست و باید تلاش کنیم با پیروی از راهنمایی‌هایشان سپاسگزار این نعمت بزرگ الهی باشیم.

سوالات درس پنجم

۱ به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

- ۱ پیامبران چگونه می‌توانند الگوی ما باشند؟
- ۲ چرا پیامبر (ص) به دیدن مردی رفت که ایشان را آزار می‌داد؟
- ۳ پیامبر (ص) در مورد کارهای شخصی خودشان چگونه عمل می‌کرد؟
- ۴ چرا پیامبر (ص) قبول نکرد که جوان چوپان گوسفندها را به سپاه مسلمین بدهد؟

۲ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

درست	نادرست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۱ تنها پیامبران با آوردن دین آسمانی، مسیر زندگی صحیح را به ما نشان می‌دهند.
- ۲ مرد نادان به رنجاندن پیامبر (ص) افتخار می‌کرد.
- ۳ یهودیان مدینه با پیامبر (ص) صادقانه رفتار کردند.
- ۴ کفار مکه بعد از بعثت، دیگر به پیامبر (ص) امانت نمی‌سپردند.
- ۵ حضرت علی (ع) مأمور بازگرداندن امانت‌ها به مردم شد.

۳ جاهای خالی را با کلمه یا کلمه‌های مناسب پر کنید.

- ۱ شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد نمرده است.
- ۲ یکی از ویژگی‌های پیامبر اکرم (ص) بود. ایشان قبل از مبعوث شدن به پیامبری، در بین مردم به مشهور بود.
- ۳ یکی از نعمت‌های بزرگ الهی است.
- ۴ عزت نفس یعنی احساس یعنی خودمان را در مقابل دیگران
- ۵ یکی از کارهایی که باعث کوچک شدن ما می‌شود، درخواست از دیگران است.
- ۶ ویژگی‌های اخلاقی پیامبر (ص) باعث شد ایشان را بخوانند.
- ۷ پیامبر (ص) فرمود: «هیچ وقت انجام کارهای شخصی خود را از دیگران نخواهید حتی درخواست برای».

۴ گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

- ۱ سخن زیر از کیست؟
«هیچ وقت کارهای خود را از دیگران نخواهید، حتی درخواست برای چوب خلال دندان.»
 الف) امام علی (ع) ب) پیامبر اکرم (ص) ج) امام صادق (ع) د) امام رضا (ع)
- ۲ چرا پیامبر (ص) دژ خیبر را محاصره کردند؟
 الف) پیمان‌شکنی یهودیان ب) اجبار کردن یهودیان به اسلام
 ج) چون یهودیان آماده‌ی حمله به مدینه شدند. د) یهودیان از دشمنان پیامبر (ص) بودند.
- ۳ عزت نفس به چه معناست؟
 الف) واگذار نکردن کارهای کوچک و بزرگ به دیگران ب) وابستگی نداشتن به دیگران
 ج) احساس بالرش بودن کردن د) حس استقلال‌طلبی

۵ معنای آیات زیر را بنویسید.

- ۱ «انک لعلی خُلّی عظیم»
- ۲ «لقد کان فی رسول اللّٰه اسوۃ حسنۃ»

پاسخ‌سؤالات درس پنجم

پاسخ ۱

- ۱ هم گفتار پیامبران راه دستیابی به رستگاری است و هم رفتار آن‌ها الگوی عملی زندگی ماست.
- ۲ چون آن مرد بیمار شده بود و پیامبر (ص) به دلیل محبت خود به عیادت او رفتند.
- ۳ ایشان کوچک‌ترین کارها و کارهای شخصی‌شان را خودشان انجام می‌دادند.
- ۴ زیرا گوسفندان امانت یهودیان بود و باید آن‌ها را به صاحبانش پس می‌داد.

پاسخ ۲

- ۱ درست ۲ درست ۳ نادرست ۴ نادرست ۵ درست

پاسخ ۳

- ۱ بر دین پیامبر
۲ امانت‌داری - محمد امین
۳ فرستادن پیامبران
۴ با ارزش بودن کردن - کوچک نکنیم
۵ انجام کارهای نیک
۶ رحمتی برای جهانیان
۷ چوب خلال دندان

پاسخ ۴

- ۱ گزینه ی ب ۲ گزینه ی الف ۳ گزینه ی ج

پاسخ ۵

- ۱ به راستی تو دارای اخلاق بسیار نیکویی هستی.
۲ به درستی که در فرستاده‌ی خداوند [پیامبر اکرم (ص)] برای شما الگویی نیکوست.

درس سیم

اسوهی فدائاری و عدالت

لیلةالمبیت

مشركان مكه به عنوان آخرين توطئه‌ی خود تصميم گرفتند، پیامبر اعظم (ص) را شبانه در منزلش بکشند. فرشته‌ی وحی به پیامبر (ص) نازل شد و ایشان را از نقشه‌ی خطرناک مشركان باخبر کرد و گفت که ایشان باید مكه را ترک کند و گرنه کشته خواهد شد. پیامبر (ص) به حضرت علی (ع) فرمود: «آیا مرا در اجرای امر الهی یاری می‌کنی؟ مشركان می‌خواهند مرا شبانه در بسترم بکشند. خدا به من فرمان هجرت داده است باید کسی در بسترم بخواهد تا فرصت کافی برای دورشدن از مكه داشته باشم. کار خطرناکی است، ممکن است کشته شوی.» حضرت علی (ع) فرمود: «آیا در این صورت در سلامت خواهید بود؟»

مشركان وقتی شب با شمشیرهای کشیده به اتاق پیامبر (ص) حمله می‌برند، حضرت علی (ع) فریاد می‌کشد: «این جا چه می‌کنید؟» آنان کاملاً گیج شدند و از خشم، حضرت علی (ع) را مورد ضرب‌وشتم قرار دادند تا بگویند پیامبر کجاست؟ وقتی از او ناامید شدند به جست‌وجوی پیامبر (ص) به بیرون مكه رفتند.

«و من الناس من یشری نفسه و از مردم کسانی جان خود را می‌فروشند [فدا می‌کنند] ابتغاء مرضات الله تا خشنودی خدا را به دست آورند و الله رثوف بالعباده و خدا نسبت به بندگانش مهربان است.»

این آیه در مورد حضرت علی (ع) و فدائاری ایشان نازل شد. به شب ماجرای از خودگذشتگی حضرت علی (ع) برای هجرت پیامبر (ص)، «لیلةالمبیت» می‌گویند.

حضرت علی (ع) الگوی درخشان الهی

- 1 حضرت علی (ع) تنها کسی بود که برای جنگ با عمر بن عبدود پهلوان نامدار عرب در هنگام جنگ اعلام آمادگی کرد و او را از میان برداشت.
- 2 حضرت علی (ع) تنها کسی بود که وقتی در جنگ احد مسلمانان شکست خوردند و عده‌ای شهید شدند و عده‌ای فرار کردند، در کنار رسول خدا (ص) با شجاعت می‌جنگید.
- 3 حضرت علی (ع) تنها کسی بود که در جنگ خیبر وقتی مسلمانان بارها به قلعه‌های یهودیان حمله کردند و نتوانستند پیروز شوند، پهلوان خیبر را کشت و در قلعه‌ی خیبر را از جا کند و یهودیان را فراری داد.
- 4 حضرت علی (ع) تنها کسی بود که مسئولیت خطرناک خواندن آیات سوره‌ی توبه را در مكه برای مشركان بر عهده گرفت.

عدالت‌طلبی امام علی (ع)

ویژگی اصلی و بارز امام علی (ع)، عدالت‌طلبی و مساوات بود. وقتی ایشان به خلافت رسید، مشکلات بسیاری جامعه‌ی اسلامی را فرا گرفته بود. دلیل پذیرفتن حکومت از جانب ایشان این بود:

«اگر خداوند از آگاهان عهد و پیمان نگرفته بود که در برابر شکم‌بارگی ستمگران و گرسنگی مظلومان، سکوت نکنند [و حق مظلوم را از ظالم بستانند و به او بازگردانند]، حکومت بر شما را رها می‌کردم و آن‌گاه می‌دیدید که [مقام‌های] دنیایی شما نزد من از عطسه‌ی بز بی‌ارزش‌تر است.» ایشان حکومت را برای اجرای عدالت بین مردم پذیرفت. در رعایت عدالت هیچ‌کس را بر دیگری برتری نداد. در حقوق عمومی و مسائل اجتماعی با خانواده و نزدیکان خود نیز مانند مسلمانان دیگر رفتار می‌کرد. در هنگام تقسیم بیت‌المال همه چیز را به دقت و به صورت مساوی میان تمامی مسلمانان تقسیم می‌کرد و وقتی همه‌ی اموال به دست صاحبانش می‌رسید، در بیت‌المال به نماز می‌ایستاد.

نمونه‌ای از عدالت امام علی (ع)

حضرت علی (ع) هر روز به بازار کوفه سر می‌زد تا اوضاع را از نزدیک ببیند. در میانه‌ی بازار دست‌فروشی مسیحی را دید که لباس‌های دست دوم می‌فروخت. در میان لباس‌ها امام (ع) زره خویش را دید و به مرد مسیحی گفت: «این زره من است که مدتی قبل گم کرده‌ام.» مسیحی گفت: «نه، این زره برای خودم است و آن را گرفتم.» مردم هجوم آوردند تا زره را از او بگیرند اما ایشان اجازه نداد و فرمود: «به دادگاه می‌رویم تا قاضی حکم کند.» قاضی وقتی خلیفه را دید، به امام (ع) احترام کرد ولی امام (ع) ایشان را سرزنش کرد که قاضی باید با هر دو طرف دعوا برخورد یکسان داشته باشد! قاضی به مسیحی هم احترام گذاشت و پرسید: «اختلاف در چیست؟» امام علی (ع) فرمود: «زرهی که این مرد می‌خواهد بفروشد، زره من است که گم کرده‌ام.» قاضی از امام (ع) پرسید: «آیا شاهده‌ی برگشته‌های خویش دارد؟» امام (ع) با تبسم فرمود: «خیر، شاهده‌ی ندارم!» قاضی حکم کرد که پس زره برای مرد مسیحی است.

با شنیدن حکم، همه در حال خارج‌شدن بودند که مرد مسیحی گفت: «من باور نمی‌کنم دادگاه، خلیفه‌ی مسلمین و یک مرد مسیحی را برابر می‌داند و رهبر شما در دادگاه از موقعیت خویش استفاده نمی‌کند.» مرد مسیحی با گریه اسلام آورد و گفت: «این زره برای امام (ع) است. هنگامی که به جنگ صفین می‌رفت، از روی بار به زمین افتاد و من آن را برداشتم.»

امام علی (ع) فرمود: «به احترام اسلام آوردن زره را به تو بخشیدم. اسب من نیز برای تو باشد!»

سوالات درس ششم

۱ به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

- ۱ منظور از لیلۃ‌المبیت چیست؟
- ۲ چرا پیامبر (ص) باید در لیلۃ‌المبیت مکه را ترک می‌کرد؟
- ۳ مشرکان برای آخرین توطئه چه برنامه‌ای داشتند؟
- ۴ امام علی (ع) هدف خود را از پذیرش حکومت چه چیزی می‌داند؟
- ۵ چرا دادگاه به نفع مرد مسیحی حکم کرد؟

۲ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

درست	نادرست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
- ۱ آخرین توطئه‌ی مشرکین مکه، کشتن پیامبر (ص) در منزلشان بود.
 - ۲ ماجرای فداکاری حضرت علی (ع) را در شب هجرت پیامبر (ص) لیلۃ‌المبیت می‌گویند.
 - ۳ وقتی حضرت علی (ع) به حکومت رسید، جامعه در عدالت و خوبی بود.
 - ۴ جنگ خیبر، میان پیامبر (ص) و مشرکین مکه بود.
 - ۵ حضرت علی (ع)، زره را به مرد یهودی بخشید.

۳ جاهای خالی را با کلمه یا کلمه‌های مناسب پر کنید.

- ۱ مرد مسیحی گفت: «این زره برای حضرت علی (ع) است وقتی ایشان به جنگ می‌رفت از روی بار به زمین افتاد و من آن را برداشتم.»
- ۲ در هنگام تقسیم همه چیز را به دقت و مساوی میان تمامی مسلمانان تقسیم می‌کرد.
- ۳ حضرت علی (ع) در جنگ خندق، پهلوان عرب را شکست داد و از میان برداشت.
- ۴ در جنگ مسلمانان وقتی نتوانستند قلعه‌ها را تصرف کنند، حضرت علی (ع) یهودیان را شکست داد.
- ۵ در جنگ تنها حضرت علی (ع) در کنار رسول خدا (ص) از ایشان محافظت می‌کرد و می‌جنگید.
- ۶ فداکار کسی است که برای خدمت به دین و جامعه‌ی خود

۴ گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

- ۱ حضرت علی (ع) کدام سوره را در مکه برای مشرکان خواند؟
 الف) توحید ب) بقره ج) کافرون د) توبه
- ۲ حضرت علی (ع) مقام‌های دنیایی را چگونه می‌دانند؟
 الف) مانند لنگهی کفش پاره ب) بی‌ارزش‌تر از عطسه‌ی بز ج) بی‌ارزش و خوار د) فسادبرانگیز
- ۳ آیه‌ی «و من الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضات اللّٰه» در مورد چه کسی نازل شده است؟
 الف) پیامبر اکرم (ص) ب) امام علی (ع) ج) امام حسین (ع) د) حضرت فاطمه (س)
- ۴ برترین ویژگی امام علی (ع) در دوران حکومتشان چه بود؟
 الف) شجاعت ب) سخاوت ج) عظوفت و مهربانی د) عدالت‌طلبی و رعایت مساوات
- ۵ در کدام جنگ حضرت علی (ع) یهودیان را شکست دادند؟
 الف) احد ب) بدر ج) خندق د) خیبر
- ۶ چرا دادگاه به نفع حضرت علی (ع) رأی نداد؟
 الف) قاضی، امام علی (ع) را نشناخت. ب) مرد مسیحی دو شاهد برای ادعایش آورد. ج) امام علی (ع) شاهی برای ادعای خود نداشت. د) مرد مسیحی خودش زره را پس داد.

۵ معنای آیه‌ی زیر را بنویسید.

«و من الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضات اللّٰه»

پاسخ‌سؤالات درس سَنَم

پاسخ ۱

- ۱ به شب هجرت پیامبر (ص) از مکه به مدینه لیلۃ‌المبیت می‌گویند.
 ۲ زیرا مشرکان تصمیم گرفته بودند ایشان را شبانه بکشند.
 ۳ تصمیم گرفتند همگی شبانه به منزل ایشان بروند و ایشان را به شهادت برسانند.
 ۴ برقراری عدالت و ستاندن حق مظلوم از ظالم
 ۵ چون حضرت علی (ع) شاهی برای ادعای خویش نداشت.

پاسخ ۲

- ۱ درست ۲ درست ۳ نادرست ۴ نادرست ۵ نادرست

پاسخ ۳

- ۱ صفین ۲ بیت‌المال ۳ عمرو بن عبدود ۴ خیبر ۵ احد
- ۶ از مال، سلامتی، خانواده و حتی از جان خود می‌گذرد و آن‌ها را در راه هدف پاک و بزرگ خود فدا می‌کند

پاسخ ۴

- ۱ گزینه‌ی د ۲ گزینه‌ی ب ۳ گزینه‌ی ب ۴ گزینه‌ی د ۵ گزینه‌ی د

پاسخ ۵

از میان مردم کسانی هستند که جان خود را می‌فروشند تا خشنودی خدا را به دست آورند.

درس هفتم

برترین بانو

در روزگار جاهلیت، مردم داشتن دختر را ننگ و عار می‌دانستند و زن در نزد آنان ارزشی نداشت. خداوند به پیامبر (ص) به عنوان بهترین هدیه، فرزندی دختر داد. دختری که بر خلاف رسم غلط آن روزگار، موجب ننگ و عار نبود بلکه به فرموده‌ی پیامبر (ص) موجب برکت و شادمانی بود. ایشان دوساله بود که مشرکان مکه، پیامبر (ص) و خویشانش را سه سال در شعب ابوطالب محاصره کردند. پس از آن، مادرش حضرت خدیجه را از دست داد. در دوران کودکی به دنبال پدر به مدینه هجرت کرد.

پیامبر (ص) در مورد ایشان فرمود:

«فاطمه سرور زنان، اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است.»

این سخن یعنی در بین زنان عالم چه در گذشته و چه در زمان حال و آینده کسی بهتر و والامقام‌تر از ایشان نیست.

حیا و عفت

چند روز پس از ازدواج، حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س)، نزد پیامبر (ص) آمدند تا از راهنمایی‌های ارزنده‌ی ایشان استفاده کنند. پیامبر (ص) سفارش کرد که علی جان بهتر است شما کارهای بیرون خانه را بر عهده بگیری و دخترم فاطمه، کارهای داخل خانه را. وقتی تقسیم کار انجام شد حضرت فاطمه (س) فرمود:

«خدا می‌داند چه قدر خوشحالم از این که رسول خدا، مرا از روبه‌رو شدن با مردان نامحرم بی‌نیاز ساخت.»

علاقه‌ی شیرید به پیامبر (ص)

حضرت فاطمه (س)، انس و علاقه‌ی بسیاری به پیامبر (ص) داشت. هرگاه غذای خوبی تهیه می‌کرد، رسول خدا (ص) را نیز دعوت می‌کرد و نسبت به ایشان مثل مادر مهربان بود. در جنگ‌های سخت با به خطر انداختن جان خود، زخم‌های پیامبر (ص) و امام علی (ع) را مداوا می‌کرد. در لحظات آخر عمر پیامبر (ص) از همه بی‌تاب‌تر بود تا پیامبر (ص) فرمود: «اولین کسی هستی که بعد از من، به من خواهی پیوست.» پیامبر اکرم (ص) فرمود:

«خداوند فاطمه را دوست دارد و دوستداران فاطمه را نیز دوست دارد. خداوند با خوشحالی فاطمه، خشنود و با خشم او خشمگین می‌شود.»

پیامبر (ص) احترام فراوانی به ایشان می‌گذاشت و او را از جان و دل دوست داشت. هنگام سفر با آخرین کسی که خداحافظی می‌کرد حضرت فاطمه (س) بود و هنگام بازگشت اولین کسی را که دیدار می‌کرد، فاطمه (س) بود.

هرگاه ایشان بر پیامبر (ص) وارد می‌شد، پیامبر (ص) با خوشحالی از جا برمی‌خاست، به او خوشامد می‌گفت، دستانش را می‌بوسید و او را کنار خود می‌نشاند و می‌فرمود: «فاطمه مایه‌ی شادمانی قلب من است.»

اهمیت دادن به خانواده و خانداری

ایشان کار در منزل را عیب نمی‌دانست. گندم را آسیاب می‌کرد و نان می‌پخت. گاهی دستانش به خاطر سختی کار تاول می‌زد. با همه‌ی کارها از عبادت خداوند غافل نمی‌شد. برخی شب‌ها تا صبح عبادت می‌کرد و نگران سفر آخرت بود. به پیامبر خدا (ص) می‌گفت: سوگند به خدا که اندوهم شدت می‌یابد آن‌گاه که می‌اندیشم من برای سفر طولانی آخرت چه آماده کرده‌ام! در زندگی مشترک مایه‌ی آرامش خانواده بود.

امام علی (ع) می‌فرماید:

«هرگاه به او می‌نگریستم غم و اندوه من برطرف می‌شد. خدا می‌داند که فاطمه در تمام مدت زندگی، هرگز مرا خشمگین نداشت و برای خود چیزی نخواست مبادا که من نتوانم آن را فراهم کنم او شرمند شوم. فاطمه یآوری نیکو در راه پیروی از خدا بود.»
ایشان در شب‌های قدر به فرزندان خود غذای سبک می‌داد تا شب را بیدار بمانند و از برکات این شب بهره‌مند شوند.

ساده‌زیستی

با این‌که دختر پیامبر (ص) بود اما مانند پدرشان، ساده زندگی می‌کردند. سلمان فارسی که شکوه شاهزادگان را دیده بود می‌گفت: «شگفت است که دختران پادشاهان بر تخت‌های طلا می‌نشینند و پارچه‌های زربافت بر تن می‌کنند اما دختر رسول خدا (ص) نه چادر گران‌قیمتی دارد و نه لباس فاخر.» ایشان خواستگاران بسیار ثروتمندی داشتند که برخی حاضر شده بودند به اندازه‌ی صد بار شتر پارچه‌ی گران‌قیمت و هزاران دینار طلا به ایشان هدیه بدهند اما فاطمه (س)، علی (ع) را برگزید که از مال و ثروت دنیا، یک شتر، یک زره و یک شمشیر داشت و ایمان را به ثروت برتری داد. تا مدت‌ها پس از ازدواج در خانه‌ی اجاره‌ای زندگی کردند تا توانستند کنار خانه‌ی پیامبر (ص)، خانه‌ای بسازند. خانه‌ای که فرش آن حصیری بود که نیمی از اتاق را می‌پوشاند و نیمه‌ی دیگر، شن نرم بود.

ایثار و بخشندگی

ایشان عبادت خدا را نه فقط نماز و روزه، بلکه رسیدگی به محرومان نیز می‌دانست. روزی پیرمردی فقیر و گرسنه پیش پیامبر (ص) رفت و درخواست کمک کرد. رسول خدا (ص) فرمود: «اکنون چیزی ندارم اما تو را به در خانه‌ی کسی می‌فرستم که خدا و رسولش را دوست دارد و خدا و رسول نیز او را دوست دارند. کسی که خدا را بر خود مقدم می‌دارد» و به بلال فرمود: «او را به خانه‌ی فاطمه (س) راهنمایی کند.» پیرمرد فقیر به خانه‌ی فاطمه (س) رفت و سلام کرد و درخواستش را گفت. حضرت فاطمه (س) تنها یک گردن‌بند ارزشمند و یادگاری در خانه داشتند. آن را به پیرمرد دادند تا بفروشد و با آن غذا تهیه کند. وقتی پیرمرد به مسجد رفت. عمار پرسید: «گردن‌بند را به چند می‌فروشی؟» پیرمرد گفت: «به غذایی که سیرم کند، لباسی که مرا بپوشاند و سکه‌ای که تا خانه‌ام برساند.» عمار یاسر گردن‌بند را به بیست سکه‌ی طلا و دوپست سکه‌ی نقره خرید، آن را به غلامش داد و گفت: «تو و گردن‌بند را به رسول خدا (ص) می‌بخشم.» رسول خدا نیز گردن‌بند و غلام را به حضرت فاطمه (س) بخشیدند. حضرت فاطمه (س) گردن‌بند را گرفتند و غلام را در راه خدا آزاد کردند.
غلام با شادمانی گفت: «عجب گردن‌بند پربرکتی! گرسنه‌ای را سیر کرد، برهنه‌ای را پوشاند، فقیری را بی‌نیاز کرد، بنده‌ای را آزاد ساخت و در پایان به صاحب اصلی‌اش بازگشت.»

حضور در اجتماع

آن حضرت با آن که سعادت زنان را در دوری از نامحرمان می‌دانست اما هنگامی که حق به خطر می‌افتاد با حفظ حیا و وقار به میان مردم می‌آمد و آنان را ارشاد و نصیحت می‌کرد. سخنان و خطبه‌های حضرت فاطمه (س) در مسجد مدینه، نمونه‌ای از آن است.
به هنگام جنگ، در خانه نان می‌پخت و برای رزمندگان می‌فرستاد و هرگاه نیز بود، در جبهه به مداوای مجروحان و آبرسانی به آنان مشغول می‌شد. معارف و احکام دین را به زنان می‌آموخت و با گشاده‌رویی به پرسش‌های آنان پاسخ می‌داد و هرگز از این کار خسته نمی‌شد.

سوالات درس هفتم

۱) به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

- ۱) نظر مردم در عصر جاهلیت در مورد دختران و زنان چه بود؟
- ۲) پیامبر (ص) هنگام سفر و بازگشت از آن، با حضرت فاطمه (س) چگونه برخورد می‌کرد؟
- ۳) تعجب سلمان در مورد زندگی حضرت فاطمه (س) از چه بود؟
- ۴) چرا حضرت فاطمه (س) با حضرت علی (ع) ازدواج کردند؟
- ۵) چرا حضرت فاطمه (س) از تقسیم کار پیامبر (ص) خوشحال شدند؟

۲ درستی یا نادرستی عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

درستی	نادرستی
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- ۱ حضرت فاطمه (س) هرگاه غذای خوبی تهیه می‌فرمود، پیامبر (ص) را دعوت می‌کرد.
- ۲ حضرت فاطمه (س) پس از ازدواج در خانه‌ای اجاره‌ای زندگی می‌کردند.
- ۳ هنگام سفر، آخرین کسی که پیامبر (ص) با ایشان خداحافظی می‌کرد، حضرت علی (ع) بود.
- ۴ پیامبر (ص) کارهای خانه را به فاطمه (س) و کارهای بیرون را به حضرت علی (ع) سپرد.
- ۵ حضرت فاطمه (س) در زندگی مشترک، مایه‌ی آرامش خانواده بود.

۳ جاهای خالی را با کلمه یا کلمه‌های مناسب پر کنید.

- ۱ سخنان و خطبه‌های آن حضرت در از نمونه‌های حضور ایشان در اجتماع است.
- ۲ عمار یاسر گردن‌بند را به سکه‌ی طلا و سکه‌ی نقره خرید.
- ۳ حضرت فاطمه (س) را گرفت و غلام را
- ۴ حضرت فاطمه (س)، هرگاه تهیه می‌کرد پیامبر (ص) را به خانه‌اش دعوت می‌فرمود.
- ۵ حضرت فاطمه (س) سعادت زنان را در می‌دانستند.
- ۶ ایشان در منزل گندم را می‌کرد و می‌بخت.
- ۷ حضرت فاطمه (س) موجب و زندگی پیامبر اکرم (ص) بود.

۴ گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

- ۱ سخن زیر از کیست؟
فاطمه مایه‌ی شادمانی من است.
 الف) امام علی (ع) ب) پیامبر اکرم (ص) ج) امام حسن (ع) د) امام حسین (ع)
- ۲ سخن زیر از کیست؟
هرگاه به فاطمه می‌نگریستم، غم و اندوه من برطرف می‌شد.
 الف) پیامبر (ص) ب) امام حسین (ع) ج) امام علی (ع) د) امام حسن (ع)
- ۳ حضرت زهرا (س) سعادت زنان را در چه می‌دانست؟
 الف) خانه و خانواده ب) ایثار و بخشندگی ج) حضور در اجتماع د) دوری از مردان نامحرم
- ۴ پاسخ به پرسش‌های زنان و بیان خطبه در مسجد مدینه، بیانگر کدام ویژگی حضرت فاطمه (س) است؟
 الف) ایثار و بخشندگی ب) ساده‌زیستی ج) حضور در اجتماع د) حیا و عفت
- ۵ سخن زیر از کیست؟
فاطمه سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است.
 الف) امام علی (ع) ب) امام صادق (ع) ج) امام رضا (ع) د) پیامبر اکرم (ص)

پاسخ‌سؤالات درس هفتم

پاسخ ۱

- ۱ جاهلان داشتن فرزند دختر را ننگ و عار می‌دانستند و زن در نزد آنان ارزشی نداشت.
- ۲ هنگام سفر با آخرین کسی که خداحافظی می‌کرد، حضرت فاطمه (س) بود و هنگام بازگشت با اولین کسی که دیدار می‌کرد، حضرت فاطمه (س) بود.

- ۳) سلمان گفت: «شگفتا! دختران پادشاهان بر تخت‌هایی از طلا می‌نشینند و پارچه‌های زربافت بر تن می‌کنند اما دختر رسول خدا نه چادر گران‌قیمتی دارد و نه لباس‌های فاخر.»
- ۴) زیرا ایشان برتری را به ایمان می‌دانند.
- ۵) زیرا دیگر ایشان با نامحرمان روبه‌رو نمی‌شدند.

پاسخ ۲

- ۱) درست ۲) درست ۳) نادرست ۴) درست ۵) درست

پاسخ ۳

- ۱) مسجد مدینه
۲) بیست - دویست
۳) گردن‌بند - در راه خدا آزاد کرد
۴) غذای خوبی
۵) دوری از نامحرمان
۶) آسیاب - نان
۷) برکت - شادمانی

پاسخ ۴

- ۱) گزینه‌ی ب ۲) گزینه‌ی ج ۳) گزینه‌ی د
۴) گزینه‌ی ج ۵) گزینه‌ی د